

Kirjeitä

IRONWOOD, MICH.

Olen useamman vuoden tilannut Toveritarta, vaan en muista koskaan huomanneeni kirjoituksia täältä. Näytää siltä, kun eivät naiset täällä välittäisi paljonkaan omasta lehdestään. On täällä joskus valittu kirjeenvaihtaja, mutta lieneekö hän tuskin korjauksiaan kirjoittanut. Nyt taas osaston kokouksessa valittiin Toveritarelle kaksi asiamiestä, Mrs. M. Vainionpää ja Mrs. Sanni Murto. Kumpa tulisi innostusta työhönsä. Ei juullisi olevan aivan mahdotonta saada lehdellemme tilauksia, vaikka onkin huono aika, kun Toveritar maksaa ainoastaan \$1.75 vuosikerta. Emme, hän toki luokkatieltoisina naisina ensimmäisinä tahdo luopua lehdestämme. Täällä kyllä on paljon naisia, jotka voivat kustantaa neljä viisi magasiinia (englanninkielistä) miksi ei silloin yhtähyvin voitaisi tilata Toveritarta, josta saa kaikellaista oppia. Siis innostusta vaan asiamiehet ja tarjotkaa lehteämme jokaiselle.

Osaston toiminta on ollut kokolailla vilkasta. Venäläisten avustuspöytäsa tuli \$104. Lokak. 9 p:nä oli koki-juhlat, jossa arvottiin se ompeluseuran silkkitaloksi, sen voitti Esko Isotalo. Muuten eivät ne juhlat oikein onnistuneet, sillä lämmöksellä ei montakaan iltaa lämmitellä. Huono aika kaiketi on syynä.

Ompeluseuran toiminta on ollut kokolailla lamaanuksissa, vaan kai se aikaa uusilla voimilla nyt syksyn tullen.

Toveritar Helmi Helin, joka noin toista vuotta sitten tuli Suomesta, kuoli Minneapoliissa umpsuolen leikkaukseen. Hänet haudattiin täällä lokak. 16 p:nä. Hän oli vasta yhdeksäntoista vuotias. Ollessaan Ironwoodissa otti hän osaa osaston toimintaan.

Tämä tapaus oli kovin ikävä asia Helmin vanhemmille, jotka asuvat Cullissa.

Toisten enemmän, Tervehdys kaikille Toverittaren lukijoille ja sen avustajille.

Leena.

FITCHBURG, MASS.

Kirjeenvaihtajamme heikko terveys ja toisten välinpitämättömyys on ollut syynä, että pitkään aikaan ei ole ollut mitään Toverittaren palstoilla täältä Fitchburgista. Asioista ei suinkaan olisi ollut puutetta, sillä onhan osastomme ollut alkerassa toiminnassa koko kesän, monine aluseuroineen. Sunnuntaina 2 p:nä lokak., oli järjestetty Venäjän nälänhätäisten hyväksi Lyric teatteriin kansainvälinen juhla, johon oli kerääntynyt väkeä koko avara haali lähes täyteen. Ohjelmaa suoritettiin Englannin ja Suomen kielillä. Rahallinen tulos juhlasta oli koko hyvä katsoen siihen työttömyyteen mikä täälläkin paikkakunnalla valitsee. Juhlamerkkiä myytiin 724 kpl. 25 senttiä kappale, joten niistä tuli yhteensä \$181. kolehti tuotti \$82.12. Yleistulot olivat \$263.2. Puhtaaksi voitoksi jäi \$194.97.

Karjalan kommunille kerätään vaatetta tulisella kiireellä. Joka ilta näkee tovereita suuret säkit selässä. Kun niiltä kysyy, mitä heillä on säkeissään, saa reippaan vastauksen, että siellä on vaatteita ja jalkineita Karjalan raataja tovereille. Ne jotka eivät vielä ole antaneet, tarkastakaa nyt heti vaatevarastonne, varmasti sieltä löytyy joitakin kappaleita, joita

voitte luovuttaa nälkää ja kylmää kärsiville siskoille ja veljillemme.

Toimintaamme täällä suuresti vaikeuttaa haali pula. Me emme ole olleet tilaisuudessa vuokraamaan sopivaa haalia, siksi meidän on täyty-ytkin lihtea niin suurilla voimilla ja varoja kysyviin ponnistuksiin, kun oman talon rakentaminen täällä aikakaudella onkin. Hyvällä tahdolla ja yhteisillä ponnistuksilla toivomme talomme nousevan hyvin pian. Tämän asian ovat myös ompeluseuran naiset oivaltaneet. Siksi ovat he koko kesän hyvin ahkerasti ahertaneet, voidakseen toimia myyjäiset rakennusrahaston hyväksi. Myyjäiset on päätetty pitää marraskuun 10—11 ja 12 päivä Tolppa haalilla. Merkeistä päättäen tulee niistä muodostamaan suuret ja mahtavat. Eikä tahtoisi uskoa silmiään katselemaan niitä arvokkaita naisten käsitöitä, joita on jo valmiina useita kymmeniä eri lajeja. Niistä tulee varmasti näkemään että meidän naisillamme ei ole puukalo keskellä kämmettä. Suureksi kunnaksi osastomme naisille on se, että he niin runsaslukuisina ovat ottaneet osaa ompeluseuramme toimintaan. Vielä on joukun verran töitä ulkona, koittakapa nyt valmistella, sillä marraskuun alussa pitää kaikki jo olla valmiina. Myyjäisvoimain myös tulee olemaan paljon arvokasta kirjallisuutta, villa matto, naisen paltto, useampi pari jalkineita y. m. joita kaikkia ei tässä voi lueta, mutta jokaisella on tilaisuus itse tulla kaikkien näihin tutustumaan. Ovi tikettiäkin jo on myyjäisvoimain jäseniltä saatavana. Siispä näkemään.

TACOMA, WASH.

Jutun jatkoa. Paikkakuntakirjeet ovat ylipäänsä vaikeita (varsinkin Toverittaren) kokoon kyliä, kun niitä lukijoita on niin monen mielisä, joiden lukuhaluja ja uutisjanoa niillä tulisi tyydyttää. Yhtäällä kun maku-palan tavoin luetaan sen tai tämän valimon "saksan reissusta" niin ja toisaalla niiden kertomista ankarasti vastustetaan.

Ei hypäyksellä, vaan askelittain sitä eteenpäin mennään, jotta hitaimmatkin seuraan ennättäisivät ja myös matkassa pysyisivät, sillä yksi lintu ei sentään kesää tee!

Muuten, mikäli tilanne näyttää, niin nuo saksan matkat alkavatkin jo kuulua harvinaisuuksiin ja siis sellaisina kait saavat lehdetkin — Toveritarin mukana, niistä kirjoittaja, sillä sattuman varassa on nykyään uuden ollen tulo maailmaan.

Niiden iltamapuhvien myöhästymiseen on useastikin syy Toverittareissa iteessään. Kokemuksesta on nähty, että kirje on ollut kolmattakin viikkoa jossakin vuproan odotuksessa. Toverittaren, samoin kuin muidenkin lehtien tulee muistaa, että heidän olemassaolonsa on hyvin läheisessä yhteydessä osastotoiminnan kanssa, joten jouduttaissaan palstojaan iltamapuhville ne vain samalla varmentavat omaakin taloudellista perustaan.

Huomattakoon myös sekin seikka, että moneen perheeseen meneekin vain Toveritar, joten siihen ajottu puhkaus on paikkakuntien osasto-työlle toisinaan hyvinkin suuresta merkityksestä.

Toimituksessa on esteltä, samoin sitä on täälläkin, joten otakaamme toisemme vaikeudet huomioomme ja toimitakaamme käsitöidensä niiden aiheuttamain epäkohtain poistamiseksi. Toveritar tarvitsee joukon ajatte-

levia kirjeenvaihtajia jotka velvollisuuttaan täyttäneet kirjoittajillaan edistää työväen asiain käsitelyä. Tähän tarvitaan aikaa ja halua sekä asiaan innostumista. Osaston valitsemalla kirjeenvaihtajalla on useastikin niin sitä muuta hommaa, ettei suurimmallakaan halulla tahdo saada aikaa, jotta saataisi olla säännöllisessä kirjeenvaihtotyössä, joten sivullisilla on mainio tilaisuus tilapäiseen kirjevaihtoon ja siten auttaa sitä toveria joka on tuon vastuullaisen työn ottanut hartioilleen. Tulee muistaa, että näillä kirjeenvaihtajilla on myös omat yksilölliset tehtävänsä kuten kaikilla muillakin.

Tuo,

EUREKA, CALIF.

Lämmin tervehdys Toverittaren lukijoille. Viime lokak. ajalla on toimitettu innokkaasti yhteisen asiamme eduksi. Osaston naisten toimesta on taas herätetty ompeluseura, Kyliä kesken ilmoittelivat Hanna Lehtinen ja Eliina Kivi ompeluseuran alkamisesta, ja ensimmäinen kokous pidettiin syysk. 15 p:nä sitten joka torstai. Il-tamat toimeenpantiin ja niin saatiin pohjaraha, jolla on ostettu neuloma-aineita, kauniita kankaita, liinoja y. m. Muistakapa emännät kokoontua osaston talolle kello 1 j. p. joka toinen torstai, alkaen marraskuulla 3 p. Aika on silloin tuumia siitä myynti-iltamasta joulun pyhien aikana. Tottahan me suurta aikaa saadaan, kun käymme käsitöidessä. Rinnan ne rikkaatkin ajavat.

Täällä on myös toiminut monhinkin komitea lokak. ajalla Venäjän nälänhätäisten hyväksi avustaan moninkerron, on kerätty kiertävillä listoilla koottu lukemista ja kaukaa useita satoja. Myöskin toimeenpantiin avustustilantia Eagles haalilla 15 p:nä iltana. Ohjelma oli muuten köyhä, paitsi tilaisuutta varten oli pal-kattu puhuja J. E. Snider. Portlandista saapui myös puhujaksi Floyd Hyde. Heidän puheensa liikutti kaikkia. Ikävä vain, kun niin monet sivuuttivat tämän tilaisuuden. Kolehti kerättiin, summa ilmoitetaan tuonempana, Eureka on tehnyt avustustyössä kauniisti kohdaltaan.

Osaston voimisteluseura toimeenpantee urheiluiltoaan marrask. 12 p:nä Karjalan hädänalaisten hyväksi. Siellä nähdään uljasta urheilua. Saapukaa joukolla! Toveruudella. — H.

DIAMONVILLE, WYO.

Koska ei täältä ole pitkään aikaan lehdessämme mitään näkyntä, niin katson velvollisuudeksi muutamalla rivillä tiedottaa kuuluisia. Lokak. 15 p:nä huvitoimikunta toimeenpanti markkinailtamat Venäjän nälkää kärsivien toverien avustamiseksi. "Päsketti" myytiin huutokaupalla äijä miesten ja poikamiesten kilpaillessa. Poikamiehet sen sitten voittivat. Tulos oli vähän yli parisataa dollaria. Kahviruokaa ja naisten käsitöitä myytiin myöskin huutokaupalla. Käsitöitä olivatkin Elgon naiset runsaasti laittaneet omista aineistaan. Samoin olivat Frontierin, Kemmerin ja Gumberlandin naiset tehneet ja koe-timme mekin täällä Diamondvillessä olla kyllin ahkerina. Puhdas voittonäistä iltamista oli \$264. Puolet sum-masta lähetettiin venäläisten avustusrahaan ja toinen puoli luovutettiin vankien perheiden avustamiseksi. Se on sievä näyte siitä, miten suomalaiset hädänalaisia auttavat.

Kuolema on vierailut keskuudessamme, vieden muassaan Kalle Ojalan vaimon. Suremaan jäi mies ja kolme

pientä orpoa. Syksyinen tervehdys kaikille.

Tyney Johnson.

VANCOUVER, B. C.

Terve Toverittaren lukijakunta. Ollessani muualla seurasin Hellen Saastan kirjoittamia Vancouverin uutisia. Nyt itse täällä ollessani en löydä täältä mitään kertomisen arvoista.

H. S. on huonossa terveyden tilassa, joten hän ei jaksa pitää huolta uutisten kirjoittamisesta, mutta onhan täällä mutta kykeneviä naisia, jotka voisivat ottaa sen tehtävän.

Suomalaisia täällä on kokolailla paljon. Huonoa on täälläkin töitten puolesta. Useain täytyy mennä metsätöihin. Lukemiehet täällä kuten muuallakin tekevät elämänsä, mutta työläisille tämä paikka on aivan huono. Mitä täällä on tehtäviä ja sahanmyllyjä, ovat ne enimmäkseen kiinalaisten hallussa. He tekevät töitä halvalla palkalla, kun heidän elintasonsa on alhaisempi kuin valkoisten työläisten. Työnantajat heitä edukseen käyttävät tehdäkseen siten enempi liikevoittoa. Ei ole kehuttavat metsämiesten kukaan palkat nykyisin. Ruokatavara on vain tavattoman kallista. Niinpä perheen emäntä joutuukin ajattelemaan monta kertaa, millä tavalla järjestäisi asiat, että voisi vähemmällä toimeentulla. Työläisen elämä on al-naista raatamista ja samalla kitumista jakaessa vaivalla ansaitut rahat monin eri tarpeisiin. Siispä työläisten olosuhteissa olisi perinpohjainen muutos tehtävä.

Suomalaiset ja venäläiset pitivät täällä yhteiset "päsketti" iltamat suomalaisella haalilla joka viikko takapöytäkerroin, on kerätty kiertävillä listoilla koottu lukemista ja kaukaa useita satoja. Myöskin toimeenpantiin avustustilantia Eagles haalilla 15 p:nä iltana. Ohjelma oli muuten köyhä, paitsi tilaisuutta varten oli pal-kattu puhuja J. E. Snider. Portlandista saapui myös puhujaksi Floyd Hyde. Heidän puheensa liikutti kaikkia. Ikävä vain, kun niin monet sivuuttivat tämän tilaisuuden. Kolehti kerättiin, summa ilmoitetaan tuonempana, Eureka on tehnyt avustustyössä kauniisti kohdaltaan.

Osaston voimisteluseura toimeenpantee urheiluiltoaan marrask. 12 p:nä Karjalan hädänalaisten hyväksi. Siellä nähdään uljasta urheilua. Saapukaa joukolla! Toveruudella. — H.

Ompeluseuraa kuuluvat hommaavan myöskin. Kai nyt sitten valitaan kirjeenvaihtaja Toverittarelle, sillä näin isoista paikasta olisi yhtä ja toista kertomista. Toivon Toverittaren saavan nyt runsaasti uusia tilaajia tänä le-vityskautena.

Joiku.

MASS CITY, MASS.

Istun illoin hiljaisuudessa ja muistelen elämää aina lapsuusajoinani lähtien. Tulee mieleeni eletyn elämäni hot ja surut. Ei se ole ollut aina niin tyyntä ja hiljaista, kun nyt on tuolla ulkona, kun sinne luon katseeni. Tuntuu niin kummalle, kun kuu luo hämärän valonsa pilvien lo-masta ja keltaiset lehdet hiljalleen irrottautuvat puista ja putoilevat tuulen mukana syksyiseen maahan, taiseksi, hiljaisesti... Vesipisarat kimaltelevat puiden lehvillä, näyttävät kuin luonnon kyynelliä... Syksy tekee tehtävänsä ja valmistautuu taivaan kylmää vastaanottamaan.

Vaikka ulkona onkin noin tyyntä, tasaista, hiljaista ja rauhallista, niin mieleeni ei saa lepoa, vaan myrskyinen tunne täyttää sieluni. Ajatukseni jälleen kiihtyvät entisiin aikoihin, pahaavat rakkaaseen syntymämaahan. Muistan kotikunnaat ja lapsuuteni leikkikentät. Voi kuinka olivat herttaisia ne hetket, niin nautintorikkaita ja mieluisia... mutta ne ovat nyt vain muistojen kukkasia, harmaan todellisuuden ympäröimä. Monta oli lapsuustoveria. Heitä nyt kaholla muistelen... Rakkaita, paljon kärsineitä vanhempieni en koskaan voi unohtia... Täyteen ikään tultuani piti kaikki jättää, piti lähteä kauas